

Dana Jelinková Dudzíková, sudkyňa Krajského súdu v Bratislave

Súdna rada Slovenskej republiky

Hlavné nám.8

Bratislava

V Bratislave, dňa 09.03.2023

Etická dilema týkajúca sa pôsobenia sudcu na poste štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti SR a jeho návratu do súdnictva.

Vážená Súdna rada Slovenskej republiky,

vzhľadom na nízku dôveryhodnosť slovenskej justície, ako aj na to, že hlavným dôvodom nedôveryhodnosti justície sú verejnosťou vnímané zásahy do súdnictva zo strany politikov, v nadväznosti na stanovisko Poradnej rady európskych sudcov (ďalej len „CCJE“) vypracované pre Výbor ministrov Rady Európy stanovisko č.3 (2002) (bod 36)

„Otázka zainteresovanosti sudcov na určitých vládnych aktivitách, ako je napríklad pôsobenie v ministerskom kabinete, **spôsobuje konkrétne problémy**. Nič nebráni sudcovi, aby vykonával funkciu v administratívnom aparáte ministerstva (napríklad oddelenie civilnej alebo trestnej legislatívy na ministerstve spravodlivosti); **avšak záležitosť je oveľa delikátnejšia vo vzťahu k sudcovi, ktorý sa stane členom ministerského kabinetu**. Ministri sú oprávnení ustanoviť kohokoľvek, koho chcú, za člena svojho kabinetu, avšak ako blízki spolupracovníci ministra títo ľudia participujú do určitej miery aj na ministerských politických aktivitách. V takom prípade **predtým, ako sudca začne pracovať v ministerskom kabinete, by bolo ideálne získať stanovisko nezávislého orgánu zodpovedného za ustanovovanie sudcov do funkcie, aby tento orgán stanovil pravidlá správania sa v každom jednom konkrétnom prípade.**“

Zdroj: <https://rm.coe.int/stanovisko-c-3-poradnej-rady-europskych-sudcov-ccje-do-pozornosti-vybo/168044baa5>

si dovoľím formulovať nasledovnú etickú dilemu.

Sudca A.B. bol vymenovaný vládou na návrh bývalej ministerky spravodlivosti C.D. do funkcie štátneho tajomníka ministerstva spravodlivosti v roku 2020. Počas jeho pôsobenia v uvedenej funkcii sa stal súčasťou reformných krokov ministerky C.D., proti ktorým masívne protestoval sudcovský stav, t.j. jeho kolegovia – napr. Otvorený list sudcov z januára 2021, a ktoré boli kritizované aj CCJE, Európskou asociáciou sudcov a Európskou komisiou (napr. Rezolúcia EAJ z 02.09.2021 a správa o právnom štáte EU komisie za rok 2021, 2022). Sudca A.B. ako súčasť ministerského kabinetu otvorene verejne obhajoval o.i. aj trestný čin ohýbania práva, ktorý bol

tiež terčom kritiky zo strany vyššie uvedených inštitúcií a bol definovaný ako krok späť od európskych štandardov nezávislosti súdnictva.

Počas pôsobenia A.B. na poste štátneho tajomníka ministerstva spravodlivosti tento prejavil záujem o kariérny postup a zúčastnil sa výberového konania na post sudcu Najvyššieho správneho súdu SR, ktorého vytvorenie inicioval práve kabinet ministerky C.D. V čase konania výberového konania na post sudcu najvyššieho správneho súdu A.B. pravdepodobne nebol vo výkone funkcie sudcu, ale vykonával funkciu štátneho tajomníka. Je potrebné pracovať aj s druhou alternatívou, že v uvedenom čase už nebol štátnym tajomníkom, ale bol rádovým sudcom. V čase pred nástupom na post štátneho tajomníka bol sudcom Krajského súdu v Trnave. Z uvedeného vyplýva, že po jeho pôsobení na poste štátneho tajomníka ministerstva spravodlivosti došlo v jeho kariére k výraznému kariérnemu postupu, nakoľko na post štátneho tajomníka nastupoval ako sudca krajského súdu, ale uvedený post opúšťal ako sudca najvyššieho správneho súdu.

Vo vzťahu k vyššie uvedenému mám etickú dilemu:

- či je z hľadiska etiky a dôveryhodnosti justície problematické pôsobenie sudcu, ktorý bol súčasťou ministerského kabinetu, v disciplinárnych konaniach vedených na Najvyššom správnom súde SR o disciplinárnych návrhoch podaných jeho bývalou priamou nadriadenou, t.j. bývalou ministerkou. Ak áno, tak v akých aspektoch.
- či sudca ako súčasť ministerského kabinetu musí aj počas pôsobenia vo výkonnej moci dodržiavať etické resp. aj niektoré zákonné povinnosti sudcu, najmä obhajovať nezávislosť súdnictva. Ak áno, tak aké, a na základe čoho. Ak zlyhá, tak akým spôsobom by mal byť braný na zodpovednosť. Osobitne ma zaujíma, či takýto sudca má prejsť previerkou sudcovskej spôsobilosti po ukončení jeho pôsobenia v ministerskom kabinete zameranej na jeho pôsobenie vo výkonnej moci a na to, či sa nespreneveril sudcovskému povolaniu a etickým hodnotám počas jeho pôsobenia v ministerskom kabinete.
- aké otázky by si mal klásť sudca, ktorý dostane ponuku od výkonnej moci na to, aby sa stal súčasťou politiky výkonnej moci, pred tým, ako ponuku prijme. Je potrebné získať stanovisko nezávislého orgánu zodpovedného za ustanovovanie sudcov do funkcie, aby tento orgán stanovil pravidlá správania sa v každom jednom konkrétnom prípade alebo postačí vyriešenie tejto etickej dilemy všeobecne?
- aké otázky by si mal klásť sudca, ktorý sa ako súčasť výkonnej moci rozhodne pre kariérny rast počas pôsobenia v ministerskom kabinete, pričom tento kariérny rast je spätý s inštitúciou vytvorenou práve týmto ministerským kabinetom.
- ako je potrebné hodnotiť kolegiálne vzťahy sudcu-štátneho tajomníka ako súčasť politiky výkonnej moci, vo vzťahu k protestným akciám sudcovskej obce na otázky reformy, v nadväznosti na prijaté uznesenie súdnej rady č. 64/2023, z ktorého vyplýva,

že „ vzťahy medzi sudcami by mali byť založené na dôvere, čestnosti, tolerancii, rešpekte, ohľaduplnosti, vzájomnej pomoci a výmene skúseností. Sudca si má vytvoriť s kolegami, ako aj s vedením súdu také vzťahy, ktoré sú profesionálne a ktoré rešpektujú ich autonómiu a nezávislosť.“

S úctou,

Dana Jelinková Dudzíková